

SZERBIA/VAJDASÁG

Megszavazta a szövetségi intézményektől történő elszakadást a boszniai szerb parlament

Megszavazta a boszniai szerb parlament pénteken késő este a nagyobb önállóságot, a szövetségi intézmények egyes jogköreinek átvételét, ami az országrész függetlenedésének első lépése lehet Bosznia-Hercegovinában...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Megnyílt a Tudományos és Technológiai Park Újvidéken

Vasárnap nyílt meg Újvidéken a Tudományos és Technológiai Park. A megnyitó alkalmával megkötötték a szerződést azzal a húsz intézettel, céggel és startup vállalkozással, amelyek elsőként költöznek be a parkba. A megnyitón részt vett Ana Brnabić kormányfő, Miloš Vučević, Újvidék polgármestere és Igor Mirović tartományi kormányfő. [...] A megnyitón bejelentették, hogy egy év múlva megnyílik a BioSense Intézet is, amely a digitális mezőgazdaság európai központja lesz...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

MNT: Bővült a vajdasági magyar oktatási tér

Az év vége általában a számvetés időszaka. A Magyar Nemzeti Tanács sokrétű tevékenységében talán a legnagyobb változások az anyanyelvű oktatással kapcsolatosan történtek. Hajnal Jenővel, az MNT elnökével az elmúlt egy év eredményeiről és kihívásairól beszélgettünk. [...] Több fontos intézmény nyitotta meg kapuit 2021-ben... [...] A 2021–2022-es tanév legfrissebb adatai szerint – hála a vajdasági magyarság fejlett és kiterjedt oktatási és nevelési intézményhálózatának – 27 község, illetve város 78 települése 130 óvodaépületének 284 magyar és/vagy vegyes tannyelvű csoportjában folyik magyar nyelvű foglalkozás, azaz a legfrissebb adatok szerint a Vajdaságban több mint 5142 magyar gyermek részesül állami/önkormányzati fenntartású bölcsődei, illetve óvodai ellátásban. [...] Az általános iskolák esetében összesen 74 intézmény 103 épületében 10 434 gyermek tanul magyar nyelven. [...] Magyar nyelvű középiskolai oktatás 37 intézményben valósul meg összesen 12 önkormányzat területén 4691 diák részvételével; a tanulók az új tanévben is igen széles kínálatból választhattak, összesen 73 szak közül, melyből 18 hároméves szak és 55 négyéves szak volt. [...] Hajnal Jenő az emberi és kisebbségi jogok védelme területén elért kimagasló eredményeiért kapta meg az egyik legrangosabb vajdasági kitüntetést, a Ludovít Mičátek-elismerést. A tartományi kitüntetést Igor Mirović kormányfő adta át...” Forrás: Magyarso.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Videó: Monográfia Csubela Ferencről, a VMSZ első elnökéről

Monográfia készült Csubela Ferencről, a kilencvenes évek vajdasági magyar érdekképviselete egyik meghatározó alakjának életéről. A VMSZ első elnöke 26 éve hunyt el. A kötetet Bácskossuthfalván mutatták be. [...] Német Klaudio szerző: Csubela Ferencnek egy nagyon éles magyar jogvédő tevékenysége volt, kisebbségi jogvédő tevékenysége, talán ez helyesebb megfogalmazás, és a meg nem alkuvó természete az, ami szerintem különleges. [...] Voltak olyanok, akik egyszerűen lecsapták rám a telefont, ők márpedig nem fognak erről beszélni, de volt olyan is, aki azt mondta, hogy majd visszahív és azóta is várom a hívását. Pontosan azért, mert még az emléke is megosztó Csubela Ferencnek, főleg azok körében, akik vele együtt dolgoztak...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A Jelentés a magyar nyelvről sorozat legújabb kötete

Megjelent a sorozat legújabb kötete. A könyv a magyar nyelv változásait elemzi és összegzi. A bemutatót péntek este tartották a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumban. A 2005-ben indított, ötévente jelentkező kiadvány fontos elemét képezi a magyar nyelvstratégiai tevékenységeknek. A jórészt tanulmányokat, esszéket, szójegyzékeket és különböző dokumentumokat tartalmazó tanulmánykötet áttekinti nyelvünk mai állapotát annak hangzásvilágától kezdve egészen a digitalizáció hatásáig. A kötet összefoglalja az elmúlt öt év legfontosabb nyelvi-kulturális eseményeit, a kutatócsoport pedig javaslatot tesz a magyar nyelvvel kapcsolatos legfontosabb gyakorlati teendőkre - mondta az eseményen Balázs Géza, a kötet szerkesztője. [...] A kiadvány különlegessége, hogy kitekint Magyarország határain túlra, így az olvasó Kárpát-medencei körképet is kap nyelvünk helyzetéről. A szerzők budapesti, egri, nyíregyházi, ungvári, adai, újvidéki, kassai és kézdívásárhelyi nyelvészek...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

A srebrenicai vérengzésről szóló alkotás nyerte az Európai Filmdíjat

A Quo vadis, Aida? című bosnyák háborús dráma nyerte el a legjobb filmnek járó elismerést az Európai Filmdíjak szombat esti átadóján Berlinben. Jasmila Žbanić munkája az 1995-ös srebrenicai vérengzésről a legjobb rendezésért járó díjat is megkapta, főszereplője, Jasna Đuričić pedig a legjobb női alakításért járó elismerést...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Kormányos Ákos nyerte a 2021-es Horváth Péter Irodalmi Ösztöndíjat

Kormányos Ákos költő lett a kilencedik alkalommal átadott Horváth Péter Irodalmi Ösztöndíj idei győztese Töredezettségmentesítés című kötetével. A díjjal járó hat ezer eurós pénzjutalom mellett az ösztöndíj nyertese a Solitude Akadémia jóvoltából egy -hónapig Stuttgartban, az LCB-nek köszönhetően pedig egy hónapig Berlinben alkothat...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Beszélgetés: Molnár Attila, a Nagydobronyi Erdei Iskola és Kutatóbázis igazgatója

A tavaly ősszel átadott épületegyüttes létrejöttéről, felépítéséről és a programokról Molnár Attilával, az intézmény igazgatójával beszélgettünk. [...] Emlékszem, hogy a Természetvédelmi és Természetismereti Táborot először Nagydobronyban rendezték meg még sok-sok évvel ezelőtt. Néhány éve sikerült is visszavinni a táborot Nagydobronyba, az Egán Ede Szakképzési Centrum Nagydobronyi Szakképzési Központjába, de ez még nem volt az igazi. Idővel a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolának sikerült megszereznie a Nagydobronyi Vadvédelmi Rezervátum közepén található erdészházat, amely a szükséges felújítást és átalakítást követően megfelelő állapotba került táborok, gyerekekkel való foglalkozások és terepgyakorlatok megrendezéséhez. Sőt mi több, a komplexum egyben kutatóbázisként is szolgál: alapvető kutatásokat, folyamatos gyűjtéseket is folytatunk a területen. [...] Mesélj az erdőben megvalósítható programokról...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Együtt folyóirat – évvégi számvetés: Irodalmi kilátó a beregszászi konzulátuson

A jövőre huszadik születésnapját ünneplő Együtt kárpátaljai kulturális folyóiratot a Kárpát-medence viszonylatában is elismert és megbecsült periodikaként tartják számon. [...] A fórumnak otthont adó Beregszászi Magyar Konzulátuson a házigazdák nevében Beke Mihály András misszióvezető köszöntötte az egybegyűlteket, és annak a reményének adott hangot, Dupka György, a folyóirat felelős kiadója, az MTA külső köztestületének tagja bevezetőjében arról szólt, hogy a jó gazda év vége felé számvetést tart, mint ahogy ezt teszi már évek óta az Együtt alkotógárdája is. Az Együttnek a mögöttünk hagyott csaknem két évtized alatt 104 száma jelent meg, az irodalmárok, a nyelvészek, a helytörténészek mellett számos, a vidékünkön élő képzőművésznek biztosítottak bemutatkozási lehetőséget. A lap idei legfrissebb számát Vári Fábián László Kossuth-díjas költő, az MTA külső köztestületének tagja, a szerkesztőbizottság elnöke mutatta be. [...] A fórum utolsó nagy témája kapcsán számos vélemény fogalmazódott meg. Mi lesz veled nemzetiségi könyvkiadás? ...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

75 éves az ungvári magyar iskola

Az Ungvári 10. Számú Dayka Gábor Magyar Tan-nyelvű Középiskola fennállásának 75. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségre pénteken este került sor a Kárpátaljai Megyei Zenei-Drámai Színházban. A születésnap rendezvényét az alsó osztályosok előadása nyitotta Molnár Andrea énekarvezető irányításával...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Nem ismeri el a transznisztriai választások legitimitását a román külügy

A külügyminisztérium nem ismeri el a Moldovai Köztársaság Dnyeszteren túli régiójában tartott választások legitimitását - olvasható a tárca közleményében. A vasárnapi transznisztriai elnökválasztásokon de facto egyetlen jelölt volt, Vadim Krasnoselsky jelenlegi elnök. Névlegesen volt ugyan egy ellenjelöltje, Serghei Pânzari, de még kampánya sem volt, és teljesen ismeretlen a választók előtt...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Ombudsman: Meghaladja a százezret a külföldön munkát vállaló szülők által itthon hagyott gyerekek száma

Bár a hivatalos adatok mintegy 75 ezerre becsülik a külföldön munkát vállaló szülők által itthon hagyott gyerekek számát, a valóságban ez a szám sokkal nagyobb, jóval meghaladja a százezret – mutatott rá pénteken tartott sajtótájékoztatóján a Nép Ügyvédje. Renate Weber szerint a hivatalos adatokban nem szerepelnek a 0 és 6 év közötti gyerekek, vagy az iskolából kimaradók

sem, emiatt a valós szám jóval meghaladhatja a százezret, a rendszer hiányosságai miatt azonban nem lehet a pontos számot tudni...”
Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

EU-s pénzen tanítják meg a romániai pedagógusokat, hogy miként oktassák a magyar gyermekeknek a románt

Európai uniós pénzen tanítják meg a romániai tanárokat arra, hogy miként oktassák idegennyelvként a románt a nemzeti kisebbségekhez tartozó gyermekeknek. A program részleteit Hegedüs Csilla, a romániai Európai Beruházások és Projektek Minisztériumának államtitkára és Szabó Ödön képviselő, az RMDSZ oktatási szakpolitikusa ismertette csütörtökön Kolozsváron. Az államtitkár elmondta: azt szeretnék, hogy a magyar gyermekek jól megtanuljanak románul. Noha a tanügyi törvény a 2011-2012-es tanévtől lehetővé teszi a román nyelv idegennyelvként történő tanítását, a tanárokat erre eddig nem készítették fel. Egy 2020 szeptemberében ismertetett felmérés szerint az erdélyi magyarok soraiban szinte teljes az egyetértés abban, hogy a magyar gyermekeknek jól meg kell tanulniuk románul, de a válaszadók kétharmada szerint a jelenlegi romániai oktatási rendszer nem alkalmas e követelmény teljesítésére...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Csökken a magyar gyerekek száma Kolozs megyében

Jó és rossz híreket egyaránt megtudhattunk a Helyzetképek a Kolozs megyei magyar oktatásról a 2021–2022-es tanévben című előadásból, amelyet a Kolozs Megyei Tanfelügyelőségen (ISJ) dolgozó magyar csapat állított össze és mutatott be pénteken a válaszüti Kallós Zoltán Alapítvány székhelyén. Az egyre inkább égető bölcsődei helyhiány kapcsán Péter Mónika Mária magyar szakos tanfelügyelő kifejtette: a Kolozs megyei bölcsődék közül 13 bölcsődében van magyar nyelvű gondozás. Ebből négy teljesen magyar magánintézmény, kilenc pedig vegyes (magyar és román) tannyelvű, az önkormányzatok által fenntartott létesítmény. [...] Szabó Gábor tanítókért felelős szakfelügyelő az óvodai helyzetről számolt be. Megtudtuk: a 2020–2021-es tanévben 545 gyermeket írtak be magyar előkészítő osztályba Kolozs megyében, bár az azt megelőző tanév végén a nagycsoportosok száma 704 volt, ez pedig több mint 22%-os csökkenést jelent. Hasonló a helyzet a 2021–2022-es tanév kapcsán is, amikor 719 nagycsoportosból csak 562 gyereket írtak be magyar előkészítő osztályba...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: A 13. Kommunikációs Napok

Keszeg Anna Korán keltem, hol az arany? című előadása azt vázolta, hogyan-miként változott meg a kortárs televíziós sorozatokban a szegénység témájához való viszony, a szegények ábrázolása, társadalmi és kulturális felfogása. A cím a közismert magyar szólásra utal, mi szerint „Ki korán kel, aranyat lel”, amely egy olyan kulturális kód, amely megszabja, hogy mit kell tegyenek az emberek ahhoz, hogy anyagilag tehetősek legyenek. [...] Ez a diskurzus a késő-kapitalista ideológiára épít, ami szerint kizárólag az egyén felelős azért, hogy milyen anyagi körülményeket teremt magának: csak akarni és dolgozni kell, és bárki lehet gazdag. [...] Gyöngyösi Csilla előadása sem célzottan tabukról szól, viszont rámutatott, hogy valójában a széles értelemben vett médiában az iszlám tematizálása és ábrázolása hibás, számos tévhiten alapul: így amikor az iszlámról beszélünk, akkor az inkább ránk vonatkozik, mintsem reálisan a muzulmánokra...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Magyar Zoltán néprajzkutató az erdélyi hiedelemvilágról

Nemzetközi szinten a legnagyobb az a hiedelemmonda-regiszter, amelyet Magyar Zoltán néprajzkutató, a Magyar Tudományos Akadémia Néprajztudományi Intézetének főmunkatársa állított össze az Erdélyben az 1990-es évektől végzett gyűjtései, illetve a korábbi adattárak alapján. A Kairosz Kiadó gondozásában megjelent négykötetes, közel kétezer oldalas munka, az Erdélyi magyar hiedelemmonda-katalógus azt a páratlanul gazdag népi képzeletvilágot mutatja be, amelyből „néhány év múlva már csak törmelékes emlékezetmorzsákra lelhetnek” a folkloristák, de szerepelnek benne az olyan modern, urbánus mondák is, mint például az UFO-történetek. [...] Valóban, a szórványvidékeken hatványozottan merült fel a „leletmentés” szükségességére. Ez ösztönzött arra, hogy faluról falura bejárjam Dél-Erdélyben Fehér megye és Hunyad magyar szórványait, vagy éppen a Kolozsvártól északra elterülő erdőháti, hajdan színmagyar településeket. De ez érvényes a Mezőség egy részére is...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Román akadémiai elismerést kapott Xantus Gábor filmművészeti tevékenységéért

Xantus Gábor, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem oktatója elnyerte a Román Akadémia 2019-es év különdíját, továbbá Akadémiai Érdemlevélben részesült filmművészeti és forgatókönyvírói kiemelkedő tevékenységéért – közölte a felsőoktatási intézmény. A díjátadót szerdán tartották Bukarestben, a Román Akadémia Aulájában. A Román Televízió 1970-es években szerveződött tudósítói hálózatának akkor legfiatalabb külső munkatársa volt, majd a továbbiakban ugyanebben az intézményben bejárta a szakmai ranglétra minden fokozatát – olvasható a BBTE Színház és Film Karának honlapján. A romániai rendszerváltást követően megalapította az első független, magyar filmes és televíziós stúdiót (1990), majd az egyházi székhelyű kolozsvári Filotheos vallási és kulturális televíziós alkotóműhely létrehozatalában és működtetésében vett részt (1997)...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Kitekintő: Báthory István kultusza Grodnóban

A mai Fehéroroszország nyugati részén fekvő Grodnóban 1586. december 12-én, 53 éves korában váratlanul elhunyt Báthory István erdélyi fejedelem, lengyel király és litván nagyherceg. Űstökösként tűnt fel, meteoroként távozott. [...] Mivel nemrég személyesen halálának helyszínén, Grodnóban jártam egy Erasmus oktatói ösztöndíjat elnyerve, jelen írásomban Báthory István grodnói emlékeire, a városlakók emlékezetére szeretném irányítani a figyelmet. Arra, hogy a mintegy háromszázötvenezer lakosú városban mennyire élő az itt elhunyt király. [...] A Báthory-kastélyban az Állami Történelmi és Régészeti Múzeum kiállítótermei látogathatók. Grodnóban nemcsak a régi vár őrzi Báthory (cirill írásban inkább Bátor) nevét, mellszobra és márványtábla hirdeti az emlékét a főtéri Szent Ferenc templomban...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Beszélgetés: Urbán Péter a TANDEM igazgatója, a szlovákiai magyar „civiliségről”

Urbán Péter a TANDEM igazgatójaként a nemzetiségi kisebbségek és etnikai csoportok körében végzett fejlesztő munkájáért kapott díjat a IUVENTA Szlovák Ifjúsági Intézettől. Az elismerés apropóján nem pusztán a TANDEM szerteágazó tevékenységéről faggattuk, hanem arra is kíváncsiak voltunk, hogy lassan másfél évtizedes tapasztalattal a háta mögött milyennek látja a szlovákiai magyar „civiliséget”. [...] Gyakori diagnózis, hogy egymással párhuzamos síkokon futnak a szlovák–magyar világok, s hogy az egyik nem tudja, mi zajlik a másiknál. [...] A TANDEM fő tevékenysége mindvégig az oktatásügyhöz kapcsolódott a legerősebben. Ezt úgy kell érteni, hogy az állam helyett végeznek el feladatokat, vagy inkább kiegészítik az állami szervek tevékenységét? Nem gondolom azt, hogy olyasmit végzünk, amit az államnak kéne csinálnia. Nem tartom jónak azt a hozzáállást, hogy az államtól várjuk a megoldásokat, s hogy mindent ő építsen ki. Inkább az a feladata, hogy ha a látókörébe kerülnek hiánypótló munkát végző civil szervezetek, akkor őket ne beolvasztani akarja az államapparátusba, hanem támogassa a működésüket...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Recenzió: Gondolatok Csáky Pál politikatörténeti kötetéről

Megfordította Oriana Fallaci legendás olasz újságíró kötetének a címét Csáky Pál, aki ezúttal nem kisebb feladatra vállalkozott, mint megírni a bársonyos forradalom és az azt követő harminc demokratikusnak nevezett év történetét (ikerkönyve, A penge élén a korszak fontos dokumentumait közli, s áprilisban jelenik majd meg), természetesen szigorúan saját szemszögéből. [...] Ezt a harminc évet akár két számmal is össze lehetne foglalni. A hivatalos népszámlálás szerint 1991-ben Szlovákiában 567 ezer magyar élt, a 2021-es adatokat még nem összegezték, de a felvidéki magyarság elégedett lehet, ha a létszámunk megüti a 400 ezret. [...] Most akkor sikertörténet volt számunkra 1989 és az azt követő 30 esztendő? [...] Ahogy haladunk előre a könyv olvasásában, az úgy megy át oral historyból és politikatörténetből politikai krimibe...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Magyar értékke nyilvánították a komáromi szekeresgazdákat

December 8-án a Hungarikum bizottság magyar értékke nyilvánította a komáromi szekeresgazdákat. Egy hosszú folyamat eredménye ez, melyen közösen dolgoztak az észak-komáromi hagyományörzők és a dél-komáromi Kecskés László Polgári Társulás. [...] Nincs arra vonatkozó pontos dátum, hogy mikor jött létre az első szekeresgazda bandérium. Az azonban biztos, hogy ez az utolsó nemesi felkelés után történt. A bandérium létszáma és összetétele szintén állandóan változott, a kapitány viszont csakis a leggazdagabb és legügyesebb férfi lehetett. A bandérium nem harcoló, hanem díszalakulat volt, elsősorban a város reprezentálására gyűltek össze...” Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Elhunyt Nemez Ernő, losonci születésű geokémikus, az MTA rendes tagja

Életének 102. évében elhunyt Nemez Ernő geokémikus, mineralógus, krisztallográfus, a földtudomány doktora, egyetemi tanár, professor emeritus. Legfontosabb tudományos eredményeit az agyagásványok kémiai tulajdonságainak, kristályszerkezetének, nomenklatúrájának és genezisének kutatása terén érte el. [...] Nemez Ernő Losoncon született 1920. augusztus 22-én. Középiskolai tanulmányait Csehszlovákiában végezte, majd 1938-ban beiratkozott a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemre, természetrajz–vegytan szakos tanári képzésen summa cum laude minősítéssel szerezte meg az oklevelet. [...] Egészen 1990-es nyugdíjazásáig vezette az Ásvány- és Kristálytani Tanszékét...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Szlovákiai Magyar Írók Társaságának idei díjazottjai

Mint minden évben, az idén is gazdára találtak a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának szakmai díjai. Az elismerést négy kategóriában (költészet, próza, gyermekirodalom, nem szépirodalmi munkásság) ítélik oda az arra érdemes alkotóknak az év

legkiemelkedőbb teljesítményéért. A költészet kategóriájában az idén Balázs F. Attila, a prózáéban Z. Németh István, a gyermekirodalom esetében Csóka Ferenc teljesítményét díjazta a választmány, míg a nem szépirodalmi munkásságért járó díjra Tóth László munkásságát tartotta érdemesnek...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Gyász hír: Nagytóthy-Tóth Ábel

Nagytóthy-Toth Ábel 1928-ban született az erdélyi Hidvégen, a mai Románia területén, magyar apától és örmény anyától. Kiskorától zongorát és hegedűt, Budapesten közgazdaságtant, Párizsban jogot tanult. Madridban teljes figyelmét a gitárra fordította Regino Sainz de la Maza irányítása alatt, valamint a zene esztétikáját Joaquín Rodrigoval. Nagytóthy-Tóth a kanadai Montrealba érkezett, ahol megalapította a Collegium Musicumot. [...] Munkásságával gazdagította a magyarok hírnevét, és érdemeket szerzett a közösségnek, amiért a magyar kormány elismerésként a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét adományozta...”
Forrás: Magyarkronika.com: [teljes cikk >](#)